

CASE:

Oost-Aziatische boktor (*Anoplophora chinensis*)

Een geruchtmakende zaak is die van de Oost-Aziatische boktor. Dit Q-organisme werd in 2009 aangetroffen in Boskoop. De zeer schadelijke boktor was een grote bedreiging voor de boomkwekerijsector. Op basis van EU-regelgeving heeft de toenmalige PD (Plantenziekenkundige Dienst dat later opging in de NVWA) een groot gebied afgebakend. Dit had verstrekkende gevolgen.

Verspreiding van de zeer schadelijke Oost-Aziatische boktor vindt vooral plaats via plantmateriaal. De larven leven van het hout van hun waardplanten, waaronder *Acer* (esdoorn). Deze boktor is vooral zo schadelijk, omdat de grote larven gangen maken door het hout van gezonde bomen. Dat is vrij snel fataal. De levenscyclus duurt in Nederland meerdere jaren. De uitbraak vond plaats op één bedrijf in Boskoop. Het bedrijf importeerde planten vanuit China waar deze boktor inheems is. Het was niet voor het eerst dat deze boktor is aangetroffen. Dat gebeurde in 2007 al in het Westland. In Boskoop troffen medewerkers van de PD uitvlieggen aan. De besmetting moest daarom lang daarvoor al hebben plaatsgevonden in het land van herkomst.

Straal van twee kilometer

Aangetaste planten kunnen symptoomloos zijn. Daarom verwijderde men alle bomen en struiken in een straal van honderd meter. Hele bomen gingen daarbij door de hakselaar. Op basis van de toen geldende EU-noodmaatregelen bakende de PD een gebied in een straal van 2 km

rondom de vondst af. Hierbinnen ondergingen alle waardplanten een grondige inspectie. Ook al het openbaar groen en duizenden privétuinen werden geïnspecteerd.

Op slot

Door de uitbraak ging het gebied rond Boskoop op slot. Dat was net op het moment dat de verkoop van de boomkwekerijproducten startte, met een jaarlijkse omzet van 300 miljoen euro. Naktuinbouw-keurmeesters inspecteerden de bedrijven in de cirkel grondig. Eén procent van de waardplanten werd destructief bemonsterd. De economische gevolgen van deze maatregelen waren daardoor groot. Deze aanvullende ingrijpende maatregelen herstelden het vertrouwen bij de overige lidstaten en derde landen. Zij konden er zeker van zijn dat dit quarantaine-organisme niet meer aanwezig was. Door de uitbraak in Boskoop moest Nederland de aflevergegevens aan andere lidstaten delen met Brussel. De lidstaten voerden vervolgens in hun eigen land een survey uit. Zo stelden zij vast of er verspreiding had plaatsgevonden.

Samenwerking

Bij de bestrijding van de boktor werkten vele partijen samen. Zowel vanuit de overheid als het bedrijfsleven, namelijk de toenmalige Nederlandse Bond voor Boomkwekers (NBvB) en Anthos, de gemeente Boskoop, de PD, Naktuinbouw en het Ministerie van LNV. Gelukkig vonden de keurmeesters uiteindelijk geen uitvlieggen meer. Hierdoor kon toenmalig minister Gerda Verburg het gebied weer vrijgeven. De boomkwekers in het gebied schonken daarna 27 getroffen bewoners nieuw plantmateriaal voor de privétuinen.

Verreweg de grootste kostenposten waren belemmering van de handel en de daaruit voortvloeiende imagoschade die het gebied en Nederland als handelsland leed. Dit doordat de handel het gebied meed. Naar aanleiding hiervan stelde de Europese Unie specifieke importvereisten in voor meerdere waardplanten van de Oost-Aziatische boktor. Met deze maatregelen is de kans op herhaling sterk teruggebracht. Later scherpte de EU de regels nog verder aan.

Toenmalige LNV-minister Gerda Verburg

Boktorinspectie

Persbelangstelling voor gevelde boom in 100 m. zone

